

Nala's wereld

Dean Nicholson & Garry Jenkins

Nala's wereld

*Een kat, haar onwaarschijnlijke redder
en hun fietstocht rond de wereld*

ISBN 978-90-225-9016-4

ISBN 978-94-023-1572-1 (e-book)

NUR 402

Oorspronkelijke titel: *Nala's World*

Vertaling: Hilke Makkink

Illustraties: © Kelly Ulrich

Omslagontwerp: Pinta Grafische Producties

Omslagbeeld: Dean Nicholson

Zetwerk: Steven Boland

Copyright © Dean Nicholson and Connected Content Limited 2020

© 2021 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

‘Soms vind je dat waarnaar je op zoek was,
op een moment dat je helemaal niet zocht.’

ANONIEM

‘Er is geen mooier geschenk dan de liefde van een kat.’

CHARLES DICKENS

Inhoud

Deel I

De weg vinden

Bosnië-Montenegro-Albanië-Griekenland

Come Home	13
De verstekeling	21
Tweede kansen	27
Kamergenoten	37
Riders on the Storm	46
Voornemens	58
De ark van Noach	70
Nala's wereld	81
Een zegen	95

Deel II

Goede en slechte wegen

Griekenland-Turkije-Georgië-Azerbeidzjan

1 april	113
Zuster Nala	125
De Spider-Man van Santorini	142

Uit elkaar	152
De schildpad	161
De wildernis in	177
Team Nala	192
Een andere wereld	205
Theetijd	217

Deel III

De weg voorwaarts

Georgië-Turkije-Bulgarije-Servië-Hongarije

Ghost	229
Lokale held	239
Een man en zijn kat	251
Grootste fan	263
Russische roulette	272
Een goede reiziger	280
Dankwoord	287
Fotoverantwoording	288

DEEL I

Trebinje, Bosnië
naar Athene,
Griekenland

KAART 1

- A. Trebinje, Bosnië
- 1. Budva, Montenegro
- 2. Bar, Montenegro
- 3. Shkodër, Albanië
- 4. Tirana, Albanië
- 5. Himarë, Albanië
- 6. Sarandë, Albanië
- 7. Noord-Griekenland
- 8. De Peloponnesos, Griekenland
- 9. Athene, Griekenland
- 10. Thermopylae, Griekenland
- 11. Neos Skopos, Griekenland
- 12. Thessaloniki, Griekenland

DEEL I
DE WEG VINDEN

Bosnië-Montenegro-Albanië-Griekenland

Come Home

In Schotland, waar ik vandaan kom, hebben ze een wijs, oud gezegde: *Whit's fur ye'll no go past ye*. Sommige gebeurtenissen in het leven zijn voorbestemd. Wat moet gebeuren, gebeurt. Dat is het lot.

Vanaf het begin had ik het gevoel dat dat is wat mij en Nala samengebracht heeft. Het kon geen toeval zijn dat we ons op precies hetzelfde tijdstip op dezelfde afgelegen plek bevonden. Of dat zij precies op het goede moment in mijn leven verscheen. Het was alsof ze gestuurd was om mij de weg te wijzen en een doel te geven dat ik miste. Hoewel ik het natuurlijk nooit zeker zal weten, denk ik graag dat ik Nala ook gegeven heb waarnaar zij op zoek was. Hoe meer ik erover nadenk, hoe meer ik daarvan overtuigd raak. Dat onze vriendschap voor ons allebei voorbestemd was. Dat we voorbestemd waren om samen volwassen te worden en de wereld samen te ontdekken.

Drie maanden voordat we elkaar ontmoetten, in september 2018, was ik vanuit Dunbar, mijn woonplaats aan de oostkust van Schotland, vertrokken voor een fietstocht rond de wereld. Ik was net dertig en wilde ontsnappen aan de sleur van mijn leven, weg uit mijn kleine hoekje van de wereld en iets doen wat de moeite waard was. Ik moet toegeven dat het niet allemaal volledig vol-

gens plan verliep. Hoewel ik Noord-Europa doorgekomen was, was mijn reis een aaneenschakeling van omwegen en afleidingen, valse starten en tegenslagen, de meeste door eigen schuld. Het plan was geweest om de reis samen met een vriend, Ricky, te maken, maar die was al snel weer omgekeerd en terug naar huis gegaan. Hoewel zijn vertrek heel eerlijk gezegd misschien ook wel goed was. We hadden niet bepaald een goede invloed op elkaar.

Tijdens de eerste week van december, toen ik door Zuid-Bosnië fietste, op weg naar Montenegro, Albanië en ten slotte Griekenland, begon ik eindelijk het gevoel te krijgen dat ik op de goede weg was. Ik was klaar voor de ervaringen waar ik naar uitgekeken had. Mijn droom was om door Anatolië te fietsen, dan via de oude Zijderoute naar Zuidoost-Azië, vanaf daar naar Australië, de Stille Oceaan over en vervolgens via Zuid- en Midde-Amerika naar Noord-Amerika. Ik zag mezelf al door de rijstvelden van Vietnam fietsen en door de woestijnen van Californië, over de bergpassen van de Oeral en langs de stranden van Brazilië. De wereld lag aan mijn voeten. Ik zou wel zien hoelang de reis zou gaan duren. Een tijdschema had ik niet gemaakt. Dat was ook niet nodig; ik hoefde aan niemand meer verantwoording af te leggen.

Op die specifieke ochtend had ik bij het aanbreken van de dag, rond half acht, mijn tentje ingepakt in een klein dorpje in de buurt van Trebinje. Afgezien van wat blaffende honden en een vuilniswagen, waren de kasseistraten vrijwel leeg. Ik hobbelde over de steentjes, terwijl het gerammel van mijn offwhite fiets me wakker schudde, waarna ik afsloeg op de weg die de bergen in leidde, in de richting van de grens met Montenegro.

Hoewel er sneeuw en ijzel voorspeld waren voor de komende dagen, was de lucht helder en de temperatuur redelijk mild. Al snel was ik een flink eind op weg. Na een paar frustrerende weken voelde het goed om weer onderweg te zijn en vrij te kunnen fietsen. Ik had een groot deel van de week ervoor doorgebracht in het gips, herstellend van de beenblessure die ik had opgelopen bij een sprong van de beroemde 'Stari Most'-brug in Mostar,

een aantal uren terug op de route in Bosnië. Iets wat ik dus beter niet had kunnen doen. De inwoners hadden het afgeraden in de winter, wanneer het water in de rivier hoog staat. Maar ik deed mijn hele leven al stomme dingen; eens de clown van de klas, altijd de clown van de klas. Wat mij betrof was de grootste fout die ik gemaakt had, luisteren naar de gids die me overgehaald had om een andere techniek te gebruiken dan die ik gebruikte als ik thuis in Dunbar van de rotsen sprong. Ik had het ijskoude water met licht gebogen benen geraakt. Zodra ik de rivier uit gekomen was, wist ik dat ik iets verkeerd gedaan had. Volgens een dokter had ik de voorste kruisband in mijn rechterknie gescheurd en moest ik drie weken in het gips. Na slechts één week had ik het al losgeknipt. Ik was te ongeduldig om nog langer rond te hangen en had Mostar nog voor mijn volgende afspraak in het ziekenhuis verlaten. Dus toen ik die ochtend de opkomende zon tegemoet fietste en aan de lange, langzame klim de bergen in begon, was mijn voornaamste zorg die ik al had sinds ik weer op weg gegaan was: de blessure op geen enkele manier weer laten opvlammen. Zolang ik mijn knie maar niet zijdelings heen en weer bewoog, was er niets aan de hand.

Ik concentreerde me dus op het regelmatig op en neer pompen van mijn benen. Algauw kwam ik in een aangenaam ritme, alles leek goed te gaan. Ik ging ervan uit dat ik die dag wel tachtig of misschien zelfs honderdzestig kilometer zou kunnen fietsen.

Halverwege de ochtend had ik een bergachtig gebied in het zuidelijkste puntje van Bosnië bereikt. Het voelde alsof ik een heel eind van de bewoonde wereld zat. Het laatste dorp van enig formaat lag alweer bijna vijftien kilometer achter me. Een paar kilometer erna was ik langs een steengroeve gekomen, maar die was verlaten. Ik was helemaal alleen. De haarspeldweg was niet heel steil; het was meer een lange, langzame klim, wat ik wel prima vond. Ook ging het af en toe een klein stukje naar beneden, waardoor ik steeds weer even op adem kon komen. Het uitzicht was spectaculair; ik reed over hoge bergkammen met zicht op steeds hogere, besneeuwde toppen. Het was fantastisch.

Het voelde zo goed dat ik besloot om wat muziek op te zetten. Algauw schalde het geluid van ‘Come Home’, een nieuw nummer van een van mijn favoriete artiesten, Amy MacDonald, uit de luidsprekers die ik achter op mijn fiets gebonden had. Ik moet in opperbeste stemming geweest zijn, want algauw begon ik mee te zingen met het refrein.

Op elke andere dag zou de tekst me waarschijnlijk heimwee bezorgd hebben. En er was ook zeker een moment waarop ik moest denken aan mijn vader en moeder en mijn zus in Schotland, wachtend totdat ik weer thuis zou komen. We waren een hecht gezin en ik miste hen, maar ik genoot te veel om er lang bij stil te blijven staan. Thuis moest nog maar wat langer wachten, dacht ik bij mezelf. Natuurlijk kwam het geen moment bij me op dat er misschien iets anders op me wachtte. En wel iets dichter bij wat nu thuis was.

Ik fietste weer over een licht stijgend stukje weg toen het gebeurde. Aanvankelijk kon ik het zachte, nogal hoge geluid dat van achteren leek te komen niet echt plaatsen. Even dacht ik dat het mijn achterwiel was dat piepte, of dat een van de volle fietstassen waarin al mijn kleding en andere spullen zaten niet goed vastzat. Ik besloot wat olie aan te brengen tijdens mijn volgende stop. Maar toen ik stopte met zingen en het geluid beter kon horen, realiseerde ik me wat het was. Ik keek nog eens goed. Dat kon toch niet, of wel? Het was gemauw.

Ik draaide me om en vanuit mijn ooghoeken zag ik het. Een broodmager, grijs-wit jong katje rende over de weg, in een wanhopige poging mij bij te houden. Ik remde en kwam tot stilstand.

Ik kon mijn ogen niet geloven.

‘Wat doe jij hier nou?’ vroeg ik.

Verder naar beneden waren de heuvels bezaaid met kleine geitenhokken en boerderijtjes, maar hier, zo hoog in de bergen, had ik al kilometerslang geen gebouw meer gezien. Er was zelfs amper verkeer. Ik snapte niet waar het beestje vandaan gekomen kon zijn, of, eigenlijk, waar het naar op weg was.

Ik besloot een kijkje te nemen, maar tegen de tijd dat ik mijn fiets neergezet had en afgestapt was, was het katje alweer van de weg af gesprongen en onder de metalen vangrails door tussen wat losse rotsblokken verdwenen. Ik ging op mijn hurken zitten en kroop wat dichterbij. Het leek me duidelijk nog een kitten, niet meer dan een paar weken oud misschien. Het was een armzalig klein ding. Rank gebouwd, met grote, puntige oren, sprietige pootjes en een dikke staart. Zijn vacht was dun en verweerd en had hier en daar roestbruine vlekjes. Maar het beestje had ook enorm doordringende, grote groene ogen, die mij nu onderzoekend aanstaarden. Ik kwam dichterbij, half verwachtend dat het een wilde kat was die ervandoor zou gaan zodra ik te dichtbij kwam. Maar hij leek totaal niet bang voor me. Hij liet zich door mij achter in zijn nekje aaien en nestelde zich tegen me aan, ondertussen licht spinnend, alsof het dankbaar was voor het menselijke contact en de aandacht. Deze kat is een huisdier, dacht ik bij mezelf. Misschien was hij ontsnapt of, waarschijnlijker, hier langs de weg achtergelaten. Die gedachte maakte me boos. En ik voelde mijn weerstand afbrokkelen.

‘Arm klein ding,’ zei ik.

Ik liep terug naar mijn fiets en opende een van de fietstassen. Veel eten had ik niet bij me, maar ik besloot om wat van de pesto die ik voor de lunch meegenomen had uit te lepelen. Ik smeerde de dikke, rode pasta op een steen en liet het katje erop aanvallen. Het leek alsof hij al meer dan een week geen eten meer gezien had, hij schrokte de pesto naar binnen. De hoogtepunten van mijn reis had ik steeds voor mijn vrienden en familie op Instagram gepost en ik besloot deze vreemde ontmoeting te filmen met mijn telefoon. Zodat ik het later met hen zou kunnen delen. Het katje was absoluut fotogeniek en leek bijna te spelen met de camera terwijl hij heen en weer rende tussen de stenen langs de weg. De waarheid was helaas minder mooi. Hier alleen aan zijn lot overgelaten zou hij zeker doodgaan van de kou of honger. Hij zou overreden kunnen worden door een van die gigantische vrachtwagens die hier af en toe voorbijkwamen. Of zelfs gepakt

kunnen worden door een van de roofvogels die ik hier boven de bergtoppen had zien zweven. Het beestje was zo klein en breekbaar dat een adelaar of buizerd het makkelijk zou kunnen grijpen.

Al sinds mijn kindertijd in Schotland had ik een zwak voor dieren en me altijd aangetrokken gevoeld tot alles wat maar rondzwierf. Ik had woestijnratten, kippen, slangen, vissen en zelfs wandelende takken gehad. Eén keer, toen ik nog op school zat, had ik zeven weken lang, tijdens de zomervakantie, een gewonde jonge meeuw verzorgd. De vogel was behoorlijk tam geworden en mijn vader en moeder hebben nog een foto waarop ik rondloop met het beest op mijn schouder. Uiteindelijk vloog de meeuw weer weg, helemaal hersteld en gezond, op de dag voordat ik weer naar school moest.

Maar omdat dieren nu eenmaal dieren zijn, waren mijn pogingen om ze te helpen niet altijd even succesvol. Toen ik op een boerderij werkte, maakte ik eens de fout om twee biggetjes waarvan de moeder overleden was mee naar huis te nemen. Ik legde ze in mijn slaapkamer onder een paar lichtbakken, zodat ze warm zouden blijven. Idioot die ik was. Ze renden alle kanten op, begroeven zich in mijn kleren en maakten overal rotzooi. En dan het lawaai – door hoe ze gilden leek het wel of ze vermoord werden. Het was de ergste nacht van mijn leven.

Eerlijk gezegd had ik mezelf altijd meer als een honden- dan een kattenmens gezien. Ik dacht eigenlijk altijd dat katten nogal agressief waren. Deze leek echter kwetsbaar en onschuldig; hij zou nog geen vlieg kwaad doen. Maar terwijl mijn gevoel me ingaf dat ik de katten op moest pakken, zei mijn verstand iets anders. Mijn reis had al genoeg drama gehad en het ging nu net weer lekker. Wanneer ik vanavond Montenegro nog wilde bereiken, dan mocht ik me hier niet door laten ophouden.

Met mijn fiets aan de hand liep ik terug naar de weg terwijl het katje met me mee rende. Waarom weet ik niet, maar ik was ervan overtuigd dat hij er snel genoeg van zou krijgen, iets anders zou vinden om mee te spelen en ervandoor zou gaan. Maar na een minuut of vijf was het duidelijk dat het beestje nergens heen

zou gaan. En waar had het ook naartoe gemoeten? Het rotsachtige landschap met hier en daar wat struiken was behoorlijk ruig en, afgaande op de weersvoorspellingen, binnenkort bedekt met sneeuw. Het katje zou het nog geen dag overleven hier, bedacht ik. Misschien nog wel korter.

Ik zuchtte. Mijn gevoel won het van mijn verstand. Er zat niets anders op.

Ik tilde het beestje op en droeg het naar de fiets. Het paste makkelijk in mijn hand en woog bijna niets. Ik kon de ribbetjes voelen. Aan het stuur had ik een materiaaltasje hangen, waarin ik de drone bewaarde die ik gebruikte om video's en foto's van mijn reis te maken. Die haalde ik eruit en stopte ik in een van de fietstassen. Toen legde ik een t-shirt in het tasje als dekentje, waarna ik het katje er voorzichtig in zette. Zijn kleine snuitje stak er nog net uit, mij bezorgd aankijkend, alsof hij me probeerde te vertellen dat hij zich niet zo op zijn gemak voelde. Maar meer kon ik niet doen. Waar kon ik het diertje anders laten? Ik begon te fietsen, in de hoop dat het zich zou schikken, maar al snel werd duidelijk dat de katten andere plannen had.

Ik had amper een paar honderd meter gereden of ik werd volledig verrast. Voordat ik ook maar iets kon doen, was het katje uit het tasje gesprongen en via mijn arm naar de achterkant van mijn nek geklommen. Daar maakte hij het zich gemakkelijk. Ik voelde zijn lijfje om me heen, zijn koppie in de holte van mijn nek genesteld, rustig ademend. Het was absoluut niet ongemakkelijk of storend; het voelde eigenlijk wel lekker. Het beestje voelde zich duidelijk ook op zijn gemak en dus fietste ik verder. En al gauw bleek het, tot mijn verbazing, in slaap gevallen.

Dit gaf me even adempauze. Een kans om de zaken op een rijtje te zetten en te beslissen hoe nu verder. Onmiddellijk was ik weer in tweestrijd. Aan de ene kant, hoe graag ik ook alleen was, voelde het goed om gezelschap te hebben. Het katje kon amper een zware belasting genoemd worden. En het zou vermakelijk zijn, daar twijfelde ik niet aan. Maar aan de andere kant was het geen onderdeel van mijn plan. En ik had al te veel momenten

zoals dit gehad. Ik was boos op mezelf omdat ik me opnieuw liet afleiden.

Het liep tegen de middag en de zon klom nog steeds hoger aan de grijsblauwe hemel. Volgens mijn gps was ik bijna bij de grens en dus werd het tijd om knopen door te hakken. Grote knopen.

Maar diep vanbinnen wist ik dat ik de belangrijkste beslissing al genomen had. Whit's fur ye'll no go past ye. Het was voorbestemd.

De verstekeling

Het duurde nog zo'n anderhalf uur voordat we bij de grens waren, maar al die tijd bleef mijn nieuwe passagier op mijn schouder liggen dommelen, zich absoluut nergens van bewust. Had ik me op dat moment maar zo ontspannen kunnen voelen. Terwijl ik me langzaam naar boven werkte op de bergweg, maakte mijn hoofd overuren. Ik wist zeker dat ik het juiste gedaan had. Ik had zo'n kwetsbaar klein schepseltje toch onmogelijk achter kunnen laten op zo'n gevaarlijke plek. Maar tegelijkertijd werd ik verscheurd door twijfels. Wat moest ik doen wanneer ik de grens bereikte? En wat was mijn plan voor daarna? Met een kat als copiloot had ik geen rekening gehouden. Ik had mezelf er al min of meer van overtuigd dat ik de kitten zou aangeven bij de douane. Dat ik eerlijk zou zijn. Gewoon zou uitleggen wat er gebeurd was. Dat ik het katje langs de kant van de weg gevonden had en ermee langs een dierenarts wilde. Daar zouden ze toch zeker wel begrip voor kunnen opbrengen? Het was tenslotte niet alsof ik iets illegaals over de grens wilde smokkelen. Het was goddomme maar een kitten. Maar toen ik er beter over nadacht, realiseerde ik me dat het niet zou werken. Er was een reden dat elk land zijn eigen regels had voor het transport van dieren. Die konden ziektes de grens overbrengen en kittens stonden bekend om het oppikken

van aandoeningen. Misschien zou het katje in quarantaine moeten. Misschien zouden ze hem zelfs wel een spuitje moeten geven? Daar moest ik niet aan denken.

Even dacht ik erover om dit allemaal te omzeilen door te beweren dat het mijn eigen kat was. Maar ik had geen papieren, geen medische certificaten die zijn gezondheid konden aantonen. Dus ook dat was geen optie.

Uiteindelijk concludeerde ik dat mijn enige optie was om het katje op de een of andere manier Montenegro in te smokkelen. Daarna zou ik wel verder zien.

Ik passeerde een bord: NOG VIJF KILOMETER TOT DE GRENS. Ik stopte op een parkeerplaats langs de kant van de weg. Een deel van mij hoopte nog steeds een uitweg te vinden, een oplossing. En dus opende ik, als een soort laatste redmiddel, de kaart op mijn telefoon. Misschien dat er een klein bergweggetje of spoor was waarop geen douane zou staan, maakte ik mezelf wijs. Maar volgens de kaart was er geen enkele andere route naar Montenegro. Trouwens, als ik er goed over nadacht, was het ook een slecht idee. Wat zou er gebeuren als ik werd aangehouden door de politie en niet kon aantonen dat ik legaal de grens overgekomen was? Word wakker, Dean, zei ik tegen mezelf. Nee, ik kon er niet omheen, ik zou langs de douane moeten en langs de grensbewaking. Maar hoe kon ik een kitten over een internationale grens smokkelen? Dat was de vraag.

In de tijd dat ik nog veel uitging in Schotland, had ik wat ervaring opgedaan met het binnensmokkelen van wiet en alcohol op muziekfestivals. Verstopt in mijn schoenen, in mijn haarband, op allerlei plekken, soms met succes, soms niet. Een aantal keer was ik gepakt, maar kwam ik er met een waarschuwing vanaf. Maar dit was anders. Autoriteiten in dit deel van de wereld waren bewapend.

Ik zat langs de kant van de weg, starend naar mijn fiets, hopen op een ingeving. Het katje in een van de fietstassen achterop stoppen was geen optie. Er was trouwens niet eens plek voor. De tassen zaten vol. Even dacht ik erover om de dikke jas aan te

trekken die ik bij me had. Dan zou ik het katje eronder kunnen verstoppen. Maar ook dat was een dom idee. De kans dat een bewegelijk, nerveus katje daar rustig zou blijven zitten was nihil. Hij zou de grenswacht zeker even willen begroeten.

En dus was mijn enige echte optie om de katten in het tasje aan het stuur op te sluiten en maar te hopen dat de douaniers hem niet zouden opmerken. En dat zou nog niet makkelijk zijn. Het kleine ding was eerder ook niet stil blijven zitten, dus waarom zou hij dat nu dan wel doen? Maar ik had geen keus. Ik moest het erop wagen.

Ik speelde een tijdje met het katje, in de hoop dat hij vermoeid zou raken. Even verderop groeiden wat madeliefjes op lange stelen. Ik plukte er een paar en liet de katten achter de lange slierten aanjagen. Hij werd helemaal gek, rende in rondjes en sprong op en neer alsof hij op een onzichtbare trampoline stond. Even was ik de wanhoop nabij. Van vermoeidheid was geen sprake. Het katje was één brok energie. Het Duracell-katje. Maar toen, als bij toverslag, leken de batterijen het na een minuut of twintig toch te begeven en kwam het beestje op een paar stenen naast me liggen, alsof het zo weer in slaap kon vallen. Tijd om in actie te komen. ‘Oké,’ sprak ik mezelf moed in. ‘Daar gaan we dan.’

Een plotselinge vlag van verkeer verderop onderweg naar Montenegro stemde me hoopvol. Als ik geluk had, stonden die auto’s er ook nog als ik straks de grens over moest. Ze zouden de bewakers misschien afleiden, waardoor ze minder geïnteresseerd zouden zijn in mij. Maar helaas. Toen we zo’n tien minuten later aankwamen bij de grens, was er geen auto meer te bekennen. Ik was de enige. Of, nou ja, ik en mijn verstekeling de kat, om precies te zijn.

De grensovergang zag er modern uit, een reeks slagbomen en hokjes onder een metalen overkapping met een stenen gebouw en wat kantoortjes eraan vast. Ik stopte voor een van de hokjes, waarbij ik erop lette dat de voorkant van mijn fiets net voorbij het raampje stond, zodat de bewaker er geen zicht op had. De katten lag nog steeds te dutten, maar ik was als de dood dat hij

wakker zou worden en zou gaan mauwen. En dus liet ik mijn muziek zachtjes doorspelen. De jonge douanier zat achter glas, wat gunstig was. Met een beetje geluk zou hij de katten niet eens horen, ook als hij wel geluid zou maken. En dat zou dan ook nog eens overstemd worden door het *bonk, bonk, bonk* van mijn muziek.

De man keek behoorlijk verveeld. Hij bladerde onverschillig door mijn paspoort en nam niet eens de moeite om mijn foto te controleren of vragen te stellen. Toen pakte hij zijn stempel en zocht naar een lege bladzijde. Ik probeerde rustig te blijven en bleef glimlachen, hem al die tijd aankijkend, voor het geval hij zou proberen om oogcontact te maken. We waren er bijna doorheen. Maar toen zag ik vanuit mijn ooghoeken het stuurtasje. De bovenkant bewoog, op de plek waar ik de rits een stukje openge-laten had. De katten probeerde er een pootje doorheen te steken. En hij mauwde. Hard.

Mijn hart barstte bijna uit mijn borstkas. Op de een of andere manier lukte het me om niet te vloeken, wat een behoorlijke prestatie is voor mij. Ik dwong mezelf rustig te blijven en de douanier aan te blijven kijken. Even was het enige wat ik hoorde het gemauw. Onmogelijk dat hij het niet ook zou horen, dat kon niet anders.

Hoewel ik niet iemand ben die gelooft in geesten en beschermengelen en dat soort dingen, moet er toen toch iets dergelijks over me gewaakt hebben, want op dat moment kwam er plotseling een klein vrachtwagentje aan. Een gedeukt oud geval met een enorm lawaaiige uitlaat, die het gemauw algauw overstemde – en vrijwel alle andere geluiden.

De beambte stempelde mijn paspoort en gaf het terug, zonder me echt aan te kijken. Al met al had ik waarschijnlijk amper een minuut bij het raampje gestaan, maar het leek wel een uur. Ik stapte weer op mijn fiets zonder ook nog maar één blik over mijn schouder. Maar mijn opluchting was slechts van korte duur. We hadden Bosnië achter ons gelaten. Maar nu moesten we de grens naar Montenegro nog over. Het verlaten van een land was één